

Střelba za tmy.

Světovou válkou byla potvrzena zkušenost, že veškeré počátky důležitých a nebezpečných válečných operací byly podnikány většinou v noci nebo za ranního šera. Tam, kde se z různých důvodů v nebezpečném terénu pro útočníka zahajoval útok (ke konci války) ve dne, rozprostřel útočník svým dělostřelectvem umělou mlhu před linií obráncovu, před jeho důležité pozorovací body a na místa, kde tužil umístění kulometů. Odpověď na otázku, proč tak činil, je snadná:

- a) Zásadní podmínka úspěchu při útoku je překvapení obránce.
- b) Vzítí obránci možnost mířiti na útočníky, čímž se tito vyhnou velkým ztrátám.
- c) Vědomí útočníků, že téměř neúspěšná (zvláště ve zvlněném terénu) střelba obráncova obránce deprimuje a značně snižuje jeho morální stav, ano i vnese zbabělost do jeho řad, zvýší útočnickou odvahu a průbojnost.
- d) Velitel nemůže zjistiti vážně ohrožené body přímým pozorováním z pozorovatelů a proto je vzhledem k účelnému užití záloh téměř bez moci, neboť pravdivé hlášení od podržovaných velitelů nemůže z týchž důvodů dostati, a když je dostane, jest obyčejně již pozdě.

Z obsahu těchto čtyř odstavců je vidět, že se noční operace právem budou těšiti oblibě. K plnému využití zbraní dojde jen tehdy, bude-li možno soustřediti palbu všech zbraní v nejkratší době na ohrožená místa. Z těchto důvodů je třeba důkladné přípravu noční střelby.

Hlavní příčina neúspěchů v obraně za tmy je ve vědomí ze zkušenosti, že střelba za noci není dostatečně účinná. A tu právě přicházíme k důležitosti studia boje za tmy, kteréžto otázce vzhledem k jejímu významu jest od vojensko-odborných kruhů věnováno méně péče, ačkoli se svou důležitostí staví do prvních řad.

Každá zbraň vykoná svou úlohu jen tehdy, je-li dokonale ovládnuta vojáky. Voják má jen tehdy důvěru v svou zbraň, když je přesvědčen, že jej ochrání v každé situaci, za světla i za tmy. Úspěchu bude však dosaženo jen tehdy, budeme-li náležitě připraveni a vycvičeni ve střelbě ve dne, hlavně však i v noci. Přípravy pro střelbu za noci, uváděné Cvičebním řádem P-I-2b, jsou nedostatečné, s úspěchem možno z příkladků tam uvedených použítí jen kolmého a vodorovného rozsevu, ale těchto rozsevů se může málo použítí vzhledem k neodpovídajícímu terénu a proto lze je brátí jen málo v úvahu. Všechny důležité boje jsou připravovány a sváděny, pokud to je trochu možné, v terénu kopcovitém, kde útočník předpokládá pro obránce špatnou střelbu, vzhledem k různým elevačním zbraním i pro nepatrné stranové odchylky, nepatrné metné pro-

story a kryt blízkých záloh útočnickových, které manévrují za terénními vlnami. V takovém terénu má útočník pro své jednotky dobré orientační body a pozorovatelný.

Po té stránce nutno předem důkladně upravití palebnou přehradu, která musí býti dokonalá ve dne i v noci. Každý velitel musí se předem rozhodnouti, jak chce svěřenou část terénu hájiti, a podle tohoto smyslu umístiti i palbu svých prostředků a prostředky samy, plně využívaje jejich výkonnosti.

Těžký kulomet umožňuje svou konstrukcí a stabilitou palbu za všech okolností, ve dne, v noci i za mlhy. Musí však býti pro všechny tyto úlohy připraven, aby bylo možno zahájití účinnou palbu. Palebná přehrada jest jen tehdy dokonalá, může-li obrátce na každé místo před zákop odporu položití palbu nejméně jednoho ze svých prostředků, když může svými palebnými prostředky dosíci zesílení palby na místech nebezpečných a když překážky jsou pod účinnou palbou. Místa předpokládaná jako nebezpečná nejsou často totožná s těmi, které si útočník zvolil za svůj cíl, a proto jest potřebí část své palby i za noci změnití.

Nyní jsme u choulostivé věci, jak své zbraně pro tyto úlohy připravíme, aby mohly vyhověti daným úlohám. Vojenskému výcviku tu něco chybí. Technika jakoby se nerada touto otázkou zaměstnávala, ač by, myslím, této otázce měla býti věnována největší pozornost; byla by pak náležitě odměněna a měla by praktický úspěch. Vždyť pěchota, výkonný orgán všech fází boje, postrádá těch vymožeností pokroku, jakých používají jiné útvary zbraní. Čím více pěchotu (kromě kulometných rot, které mají svůj vlastní dopravní prostředek během vyčerpávajících pochodů, káry) zatížíme málo účelnými pomůckami, tím více utrpí na své pohyblivosti a fyzické síle. Její bojové prostředky jsou zeslabeny, ač v době technického nedostatku je pro pěšáka na snadě jednoduché a praktické řešení improvisacemi. Potřeby pro tyto improvisace jsou zcela jednoduché, nenákladné a pěchotu skoro nezatěžují, ale v účincích přesné střelby a sebedůvěry nabývají značného významu.

Obr. 1.

Příklad 1. Těžkému kulometu „Sch.“ vz. 24 byla přidělena úloha střežení a postřelovati v terénu úsek A—B, který, jak vidět z obr. 1, je značně vlnitý a je součástí palebné přehrady, a zastavití

postup nepřítele přes noc (přechodná obrana), což vodorovným, šikmým ani kolmým rozsevem v našem případě učiniti nelze. Výsledku toho lze dosáhnouti jen tehdy, je-li kulomet umístěn tak, aby mohl ihned zahájit palbu, aby střelba byla co nejpřesnější, aby palebný plán byl metodicky kombinován, zrevidován a aby palba mohla býti s jistotou ihned a automaticky zahájena.

Obr. 2.

Příprava. Obsluha kulometu v zamýšleném místě střeleckého stolu vyhrábne v střední části stolu zákůpek kolmo na směr předpokládané střelby, a to tak hluboký, aby se do něho vešel podstavec v nízké poloze a ložisko aby vyčnívalo ven. Podstavec se důkladně usadí, aby měl co největší stabilitu, nasadí se kulomet, postaví hledí, příslušné k dotčenému úseku palebné přehrady (je-li dotyk s nepřítelem dávkou překontrolovaného hledí, není-li nepřítel v dotyku a není-li možná z různých důvodů tato střelba, aspoň hledí odměřené). Podstavec kolmo ve směru palby (aby zadní noha podstavce nepřekážela při zarážení pomocné kluzavky). Opatří si slabší kmen anebo silnější větev, dužinu ze sudu a p., tak zaoblený (není-li po ruce, upraví si oblinu sekerkou), aby odpovídal kružnici opsané poloměrem mezi ložiskem obrtlíku a kulovým čepem. Hranu, která se bude stýkati s kulovým čepem, přisekne, aby měla v průřezu tvar komolé střechy, a zarazí do země na vzdálenost uvedeného poloměru. Se stran, zpředu a zezadu ji zajistí kolíky, aby pevnost byla zvětšena, a to ve vzdálenosti, aby na hořejší část tohoto za-

oblení dosedl kulový čep. Nyní uřezává střelec styčnou hranu pod kulovým čepem tak dlouho, dokud při míření (kulový čep musí pevně spočívat na pomocné kluzavce) příslušným hledím nemá naměřeno na příslušnou vzdálenost.

Střelec musí dosíci: přesného, ale opačného tvaru terénu (ať jest jakéhokoliv tvaru). Při tom jest ovšem třeba jisté zručnosti, praxe, které však lze snadno nabýti při kulometném výcviku. Vždy možno najíti volné chvíle, kterých lze využiti ke školení v této střelbě. Sám výcvik jím neutrpí a výsledek je hodně vděčný. Za takovéto přípravy pro noční střelbu může býti kulomet odnesen a

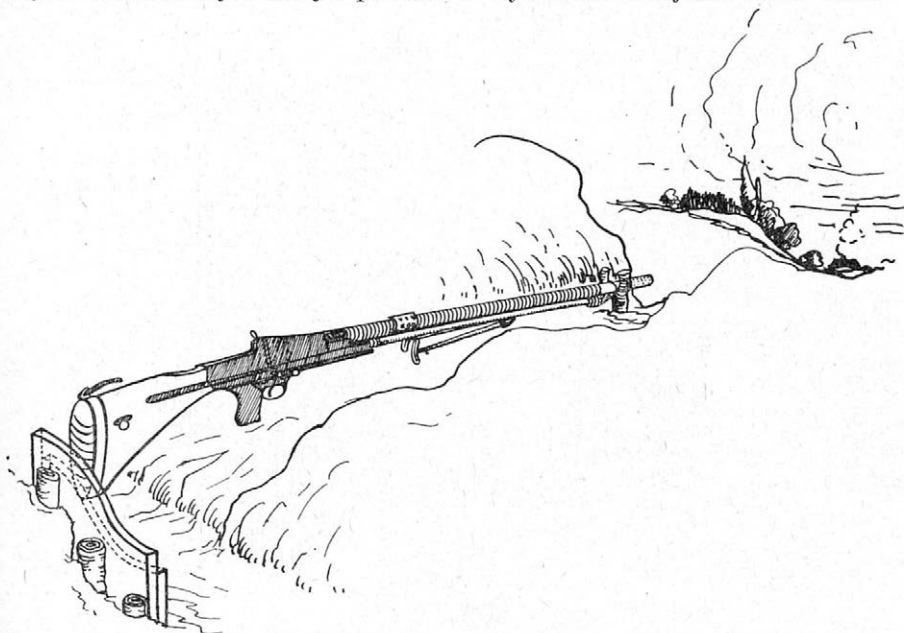

Obr. 3.

může ho býti použito k jiným úkolům za dne, v noci pak stačí spojití kulomet s podstavcem, položití kulový čep na pomocnou kluzavku a přitlačením smýkati po pomocné kluzavce, přizpůsobené nerovnosti terénu. Vyskytnou-li se v terénu nebezpečné body, může si kulometník na pomocné kluzavce učiniti vhodné zářezy a pak v noci pohybovati tak dlouho, až se prst dotkne zářezu, a zde pak kulometník zahájí palbu. Tímto jednoduchým způsobem se dosáhne mohutné a účelné palby, střely přímo metou terén a ničí vše, co se jim staví v překážku. Předpokladem ovšem je, že pro palebnou přehradu bude určeno pásmo, skýtající svým zaoblením co možná nejvýhodnější metný prostor.

Příklad 2. Kulomet jest umístěn na kulometném stolci na podstavci, který je pevně usazen, takže by bylo škoda jeho stabilitu rušiti a upravovati podstavec dle příkladu 1. Kulomet střílí za dne na různé cíle, pro které poloha podstavce vyhovuje. Abychom mohli položití palebnou přehradu na zvoleném úseku C—D (obr. 2), vypo-

můžeme si tím způsobem, že použijeme nástavce proti letadlům, který upevníme hřebíky na pařez nebo kůl šikmo sříznutý, který zakopeme do země a upěchujeme tak, aby vyčnívalo jen ložisko pro obrtlík nad terén. Kulomet spojíme s podstavcem a při úpravě pomocné kluzavky si počínáme, jak bylo uvedeno v příkladě 1. Účelem této prakticky vyřešené úlohy je možnost střelby z kulometu na podstavci ve dne i za noci na cíle, pro které vyhovuje palba na různé body (vodorovný, kolmý a šikmý rozsev), a střelba do vlnitého terénu, pro který podstavec nevyhovuje. Použitím nástavce na střelbu proti letadlům uspoří se jeden podstavec. Byl-li nástavec proti letadlům ztracen, není-li při ruce nebo při několika střeleckých úlohách bylo ho již použito k vytvoření vnějšího nebo vnitř-

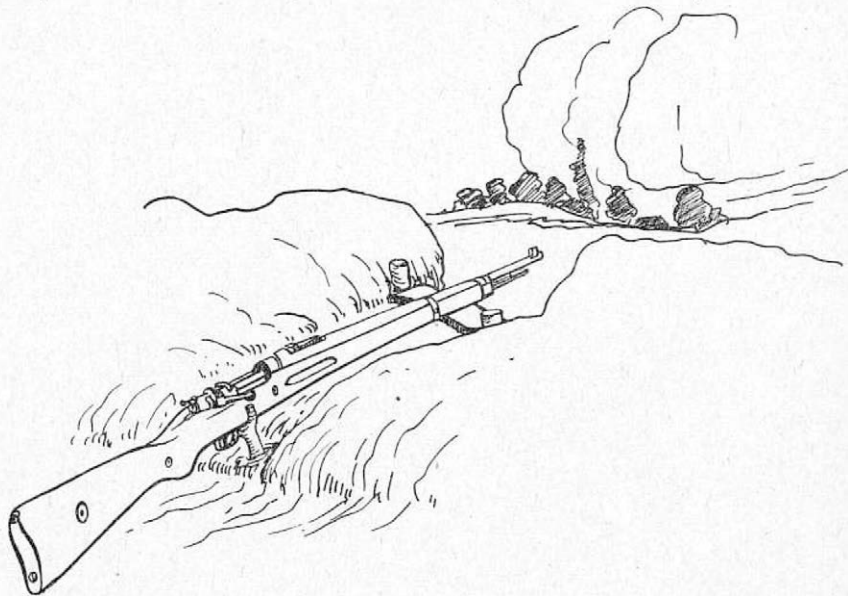

Obr. 4.

ního palebného plánu (pro případ prolomení posice), můžeme si vypomoci tím způsobem, že použijeme v lese, v zahradě, kdekoliv jinde, pařezu, kolu (viz obr. 3), jehož styčná hrana v střední části pouzdra podavače je sříznuta šikmo dolů (aby pouzdro podavače nezachycovalo). Ložisko pro obrtlík musí být asi 2 cm od zadního okraje kolu, aby se okraj neštípal. Je to vydlabaný otvor pro zasunutí obrtlíku kulometu. Dole uvnitř čepu, aby se umožnilo otáčení obrtlíku kulometu, v oné skosené linii vyřízneme okénko a vydlabeme širší prostor pro ozuby obrtlíku. Po zařazení kolu do země vyzkoušíme vzdálenost pro pomocnou kluzavku, zarazíme a upevníme ji tak, aby vyhovovala podmínkám v předchozích případech. Kulometry takto připravené na několik přehrad i pro vnitřní palebný plán může velitel kulometné čety dáti v rozhodném okamžiku předávat podle potřeby a vyplní úlohu kulometné čety plnou měrou. Ve zvláště kritických okamžicích, s nimiž musíme počítati, učiní tak obsluha sama, rychle a bez plýtvání střelivem. Jsem přesvěd-

čen, že se každý útok, zastihne-li nás aspoň takto připravené, musí ztroskotati.

Příklad 3. Tohoto zařízení možno použití i pro střelbu s leh. kulometem „ZB“ vz. 26. Pojistka k tlumiči ohně se opírá o vidlici (obr. 4), lépe však, aby bylo dosaženo větší pevnosti v držení kulometu při střelbě, o objímku pistové trubice. Vzadu však jsou nejlepší dýhy ze sudu, z nichž jednu „nižší“ zarazíme do země podélnou hranou, pevně okolíkujeme, a to do takové vzdálenosti, aby se špička botky u kulometu, jak vidět z obr. 4, smýkala po hořejší hraně této dýhy. Pak připevníme a upravíme pomocnou kluzavku stejným způsobem, jak v předešlých příkladech. Aby však bylo zabráněno pohybu kulometů dopředu a dozadu, přiložíme a upevníme dru-

Obr. 5.

hou dýhu poněkud vyšší tak, aby se při všech pohybech pažby kulometu dotýkala a zamezila tak pohyb kulometu.

Příklad 4. Tohoto způsobu střelby za tmy u samočinných zbraní lze použití i pro střelbu z pušky. O vidlici se opírá přední část lučíku (viz obr. 5) a sklon pomocné kluzavky, po které se smýká horní objímka pušky, odpovídá zvlnění terénu, takže může střelec za noci i za mlhy bez starosti o správnou elevaci střeleti. Při položení palebné přehrady není třeba nic více než nabíjetí, opakovatí a spouštění. Střelec má svůj úsek ohrazen kolíky a po každém vystřelení posune pušku o něco po kluzavce. Při postřelu důležitých bodů palebné přehrady omezí pohyb pušky do strany kolíky nebo zářezy a poznamená směr, do kterého střelec musí dát pušku.

*

Za takovéto přípravy pro noční střelbu možno s úspěchem použití pušek i kulometů pro střelbu i za dne, při čemž střelec může být skryt a chráněn před nepřátelskou palbou. Účinky palby jsou jisté, nehledě k tomu, že přes veškeré úsilí nepřítele umlčetí zbraň tvořící neprostupnou palebnou přehradu, pálí dále a tím uvádějí

zbraně nepřítele do rozpaků, zda jsou správně na ony zbraně zastříleny, a nepřítel mění i velice správná zastřílení a umožní tak obráncovým zbráním opět střelbu pozorováním. Zkušenost dokázala, že stačí mnohdy jediným dobře umístěným kulometem omezit úspěchy protivníka, zastavit jej a konečně i zmařit protiútok. Takové užití kulometů za snadno dosažitelných a laciných příprav nabývá svrchované důležitosti při hájení terénu, protože dělostřelectvo nemůže často střílet na nepřítele v okamžiku vyrazení, zvláště při překvapení, pak tím hůře za noci a potřebuje pak poměrně dlouhého času k tomu, aby přizpůsobilo svoji palbu. Jestliže se nepříteli podařilo prolomit naši posici a při zákrocích rozhodují často vteřiny, možno označenými zde způsoby rychle, přesně a v každé denní době i v umělém zamlácení úkolu čestně se zhostiti. Předkládám tento článek po důkladném uvažování a zkoumání, doufaje, že dojde v odborných kruzích vojenských pravého zájmu. Hlavně technické by se mohli přičinili vynalézt pro těžké kulomety vhodný zaměřovací přístroj pro střelbu za tmy. Na nějakém zatížení u kulometné rotě vzhledem k dopravě materiálu kárami nezáleží. Jinak jest tomu bohužel u mužstva pěších rot, kterého se nepříznivě dotkne každé zvýšené zatížení. Vždyť nadarmo neříkáme: „Stokrát nic umožilo osla.“ Proto si i nadále pěšáci budou musít vypomáhati podobnými improvisacemi z materiálu, který seženou na místě. Ostatně bývalá armáda snažila se právě u pěchoty v roce 1916 vypomoci si fosforeskujícím zářezem a kruhovou muškou, které se nasazovaly pro střelbu za noci. Vážily pramálo a zvláště v některých případech byly dobré, najisto lepší nežli nic. Všechny příklady, které jsem v tomto článku uvedl, jsem důkladně prozkoumal a přesvědčil se o dobrých výsledcích. Co se týká materiálu, mohou si setniny, kde je nouze o dřevo, vypomoci palivovým dřívím, vždyť je přinesou zpět, nebo starý sud od vojenského dodavatele stačí na řadu případů. Zaplatiti lze jej ze střeleckého paušálu. Nemusí každý voják udělati příklad sám, může to být skupinka vojínů, v nichž se různé osobní vlastnosti vhodně doplňují a kteří si společně osvojí potřebnou zručnost a hlavně vtisknou v paměť tento důležitý způsob improvisací.

Konečně když jest jim ukázána i účinnost palby při poučné ostré školní střelbě, zajisté sáhne v boji každý s plnou důvěrou po tomto opatření, což nám dává záruku úspěchu, dobré morálky, důvěry v sebe a v své zbraně. Ušetří se drahocenných životů, pravý opak bude u nepřítele, a přispěje se podstatně ke konečnému úspěchu.

Štábní kapitán Konstantin KAPNIN:

Přesná příprava střelby na základě speciální mapy *1.75.000*

Již pouhý název tohoto článku může v prvním okamžiku zmásti každého orthodoxního dělostřelce, avšak nelekejme se předem a mějme trpělivost nahlédnouti do jeho podstaty.

Je všeobecně známo, že účinnou palbu na ten onen cíl bez předchozího zastřelování můžeme ve válce provést, uijeme-li t. zv. přesné přípravy, jsou-li nám měřickou rotou nebo divisním topo-